

PIRÁTSKÝ AUDIT-TÝM pro KOMUNÁLNÍ VOLBY

V komunikaci v rámci Upgrade projektu, na červencovém zasedání RV ale i jinde jsem jako Upgrade manažer zaznamenal potřebu najít společné téma pro letošní komunální volby. Většinový názor byl, že v případě komunálních voleb se jedná o sadu místních kampaní, které nemají mnoho společného. Souhlasím, že každý místní tým si musí sám popsat místní problémy a nalézt k nim správná pirátská řešení. Nicméně za sebe vidím minimálně tato společná témata pro Piráty všude v ČR:

Otevřená radnice (a pirátská otevřenost obecně)

- sdílení informací v maximální možné míře
- otevření zasedání komisí a výborů
- transparentní rozpočet
- otevřené kalendáře
- registr kontaktů
- ...

Přímá demokracie resp. participaticní přístup

- větší zapojení občanů do rozhodování o jejich obci

Audit radnice a úřadu

Zatímco první dvě témata je možné (a asi bude stačit) zpracovat komunikačně – což je potenciální úkol pro MO – tak sestavení týmu pro audit je otázka větší přípravy.

Proč audit?

Pokud se Pirátům v kterékoliv obci nebo pražském obvodě podaří dostat nejen do zastupitelstva, ale v koalici i na radnici, zřejmě první věcí, kterou budou muset udělat je audit hospodaření, smluv a možná i dalších záležitostí. V té souvislosti je dobré říci, že by Piráti měli dopředu tlačit na koaliční partnery, aby s tím souhlasili.

Důvodů je k tomu vícero. Kromě toho, že víme, že pod řadou předchozích rad docházelo k neefektivnostem a uzavírání nestandardních smluv (a někde jistě i přímo ke korupci), musíme podle náznaků bohužel počítat i s přímým „útokem“ na Piráty. Dá

se bohužel očekávat, že jak konkurenční strany tuší příchod Pirátů na radnici, mohou někde připravovat i tzv. skryté „nášlapné miny“ v podobě smluvních závazků, které vyplavou na povrch až za čas, poté, co nové vedení radnice převezme za chod obce odpovědnost.

Důkladný audit je tedy klíčovým krokem při přebírání odpovědnosti za radnici v „upíratěném“ městě nebo obci.

ZÁKLADNÍ ROZSAH AUDITU

AUDIT HOSPODAŘENÍ

- „daňového“ účetnictví
- manažerského účetnictví resp. výkaznictví (pokud radnice nějaké vede)

AUDIT SMLUV

- standardní smlouvy
- tajné nebo neveřejné dodatky

AUDIT PROCESŮ – vedoucí ke zlepšení fungování radnice a úřadu

PERSONÁLNÍ OBSAZENÍ

Lukáš Wagenknecht – auditor, ekonom a pirátský kandidát do senátu na Praze 8 a 18 (senátní obvod 23)

Další Lukášem doporučení odborníci

Upgrade manažer – okrajově pro procesní audit

Potenciálně: právník - možná Ivo Slávka, pro oblast: veřejné zakázky

další dle potřeby a možností

PROVEDENÍ

Do voleb audit tým

- sestaví podkladový materiál – *do konce srpna*
- **připraví podklad pro „message“ do médií (podklad pro MO)**

- připraví video se základní přednáškou (jedna na to téma už proběhla, ale je otázka kvality záznamu a použitelnosti) – ??
- připraví základní instrukce a dotazník pro audit – *do konce září??*

Po volbách audit tým

- sesbírá vstupy od Pirátů/radnic a identifikuje jejich pravděpodobná témata
- rozešle případného upřesněného seznamu otázek a okruhů k auditu (dle)
- bude k dispozici ke konzultacím
- odpoví konkrétní otázky, které radnicím vyplynou z prvních kroků
- poradí další postup
- udělá **závěrečnou zprávu** – ke komunikaci interně i v médiích

KOMUNIKACE – V KAMPANI před volbami (úkol pro MO)

vyrobit promo-video (nebo video-komix?)

doladit centrální message

zavést do mediální komunikace všech pirátských kampaňových týmů

- instrukce od MO, jak to udělat
- Lukáš W bude k dispozici k dotazům

facebook kampaň – odkazy na video

KOMUNIKACE – PO VOLBÁCH (úkol pro MO)

komunikace závěrů jednotlivých auditů

komunikace souhrnné analýzy témat, která se na radnicích našla

PŘÍRUČKA

“Pirověřka radnice”

aneb

Pirátská prověrka hospodaření obce

Úvod

Cílem této příručky je pomoci nově zvolenému zastupiteli/radnímu zorientovat se a získat bližší přehled o vybraných procesech obce na základě předem definovaných rizik.

Průběh prověrky hospodaření

Rozsah prověrky hospodaření bude záviset na tom, v jakém postavení budete působit. Jako primátor, starosta nebo radní budete mít mnohem větší možnosti. V takovém případě je možné zadat audit internímu oddělení úřadu, většinou jde o odbor interního auditu, kontroly, veřejnosprávní kontroly apod.

V případě že takové možnosti mít nebudete, je možné postupovat podle této příručky a na základě vyžádaných a následně předložených dokumentů a informací můžete vybrané části hospodaření úřadu ověřit sami.

Prověrka by měla obsahovat následující kroky/oblasti:

- 1) Předběžné šetření, analýza rizikových procesů
- 2) Podklady pro šetření
- 3) Konkrétní cíle prověrky
- 4) Testování a vzorek
- 5) Zjištění a extrapolace
- 6) Interpretace a komunikace závěrů
- 7) Případná doporučení k nápravě do budoucna

Předběžné šetření a analýza rizikových procesů

Každá obec má vlastní specifika. Pravděpodobně sami víte, jaké největší problematické projekty trápí občany v místě, kde budete plnit funkci radního nebo zastupitele. Tyto problémové projekty budete dozajista řešit do většího detailu.

Ale i mimo tyto vybrané projekty byste se mohli systémově podívat na několik oblastí.

Výhodnotili jsme pro Vás několik rizikových oblastí

- Zveřejňování dokumentů (smlouvy, zakázky, dotace atd.)
- Veřejné zakázky
- Dotace
- Plánované investiční akce
- Poradenství, PR, právní služby a marketing
- ICT
- Nájemní smlouvy
- Benefity úředníků a politiků (auta, bonusy, atd.)
- Dozorčí orgány městských společností
- Podřízené organizace
- ...

Podklady pro šetření

Získání informací bude odvislé od toho, v jaké pozici se budete nacházet. V případě radního by neměl být se sběrem dat problém. Naopak opoziční zastupitel se může potýkat se získáváním informací. Informace tak bude muset získat v rámci účasti z komisí (pokud do nich bude nominován) nebo na základě zákona o svobodném přístupu k informacím.

Informační zdroje, které by vám neměli uniknout:

- Věstník veřejných zakázek
- Aplikace hlídač státu (obsahuje integrované informace o zakázkách a účastech politiků ve společnostech)
- Úřední deska úřadu
- Zprávy úřadu z vykonaných interních auditů
- Zprávy úřadu z vykonaných veřejnosprávních kontrol
- Kontrolní protokoly a zprávy jiných subjektů (NKÚ, ministerstva, přezkum hospodaření)
- Zápis z jednání jednotlivých komisí (pokud jsou veřejně publikovány)
- Zápis z jednání zastupitelstva a městské rady
- ...

Konkrétní cíle prověrky

Z předem definovaných oblastí si vyberte ty, které byste rádi ověřili. Poté bude potřeba vydefinovat konkrétní cíle. O co vlastně jde? Jednoduše o to, abyste si v hlavě ujasnili, na co chcete dostat konkrétní odpověď. Pokud byste se po hlavě vrhli do ověření oblasti dotací bez vymezení konkrétních cílů, které chcete dokázat, mohli byste procházet mnoho papírů a nakonec zjistit, že máte snůšku určitých indicií, které sami o sobě nejsou konkrétním závěrem.

Proto je potřeba zaměřit ověřování na konkrétní cíle (otázky), které chci zodpovědět.

Příklady pro rizikovou oblast dotací:

- Existují ucelená jednoznačná pravidla pro poskytování dotací z rozpočtu města?
- Byly přidělené dotace vždy poskytnuty v souladu s rozhodnutím odborné komise?
- Existuje jednotný formulář rozhodnutí o dotacích? (pokud ne, bude zajímavé zaměřit se na odlišnosti jednotlivých rozhodnutí, která mohou být pro úřad nevýhodná)
- Jaké organizace obdržely nejvyšší částku dotace v konkrétních letech? Byla tato podpora dostatečně a logicky odůvodněná?
- Ne/existuje personální propojení osob příjemce dotace a radních a úředníků, kteří o dotacích rozhodovali?
- Naplnila vybraná dotace účel, na který byla poskytnuta?

Testování a vzorek

Pokud již máme vydefinované konkrétní cíle auditu, je potřeba ověřit na konkrétním vzorku dokumenty, které by nám měli na cíle odpovědět.

Vzorek bude odlišný pro jednotlivé oblasti. V praxi jde o obsah všech dokumentů v konkrétní definované ověřované oblasti. Tedy například u dotací půjde o:

- dotační rozhodnutí za vybrané roky, které chceme ověřit
- rozhodnutí rady a zastupitelstva o poskytnuté dotační podpoře
- vyúčtování konkrétní dotace, kterou chceme ověřit
- zprávy z interních auditů a kontrol z minulosti zaměřených na dotace
- externí kontrolní zprávy (finanční úřad, NKÚ, příslušné ministerstvo jako kontrolní orgán atd.)

Pokud chceme výsledky zobecnit a díky zjištěním poskytnout závěr o tom jak funguje systém, měli bychom projít minimálně 100 dokladů jednoho typu.

Například 100 rozhodnutí o dotaci, 100 faktur atd.

Interpretace a komunikace závěrů

V případě, že budeme ověřovat konkrétní doklady a u pěti dokladů ze sta nalezneme chybu, můžeme říci závěr, že jde o systémové selhání.

Například pokud budeme ověřovat, jestli úřad soutěžil veřejné zakázky v limitu od 500 tisíc do 2 milionů korun podle interní směrnice o veřejných zakázkách, ověříme sto jednotlivých zakázek a zjistíme, že minimálně v pěti případech nebyla zakázka vůbec soutěžená, i když měla být, jde o systémové selhání.

Pokud zjistíme porušení pouze v jednom případě ze sta, o systémové selhání nepůjde. Šlo by v praxi o individuální pochybení.